

**LETNO POROČILO PREDSEDNIKA SINDIKATA MENEDŽERJEV V KULTURI IN UMETNOSTI
SINKUL**

Predaja predsedniških poslov z gospo Nado Čibej je bila opravljena 22. novembra 2023 na sedežu sindikata SINKUL v Celju. Z gospo Čibej, ki mi je predala posle in s tem odgovornost za delovanje sindikalne organizacije, sva istega dne obiskala celjsko podružnico AJPEA, pošto in poslovalnico Delavske hranilnice. S temi opravki sva zagotovila nemoteno poslovanje.

Istega dne sem prejel vabilo na Pripravljalno sejo Pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja. Ta je bila namenjena pripravam na protestni shod, ki je bil 7. decembra 2023. Na shodu sem bil skupaj z Urošem Korenčanom, kjer sva opravljala redarske naloge.

Decembra 2023 sem se udeležil vseh pogajanj o uskladitvi vrednosti plačnih razredov plačne lestvice in datumu izplačila regresa za letni dopust v letu 2024. Pogajanja so se zaključila 10. januarja 2024 s podpisom Dogovora in aneksov h kolektivnim pogodbam. Predhodno soglasje za moj podpis dokumentov je posredovalo več kot polovica članov sindikata SINKUL.

Konec januarja, 24. 1. 2024, je bila po večmesečni prekinitvi sklicana prva seja pogajalske skupine o prenovi plačnega sistema in odpravi nesorazmerij v osnovnih plačah. Ponovnemu delovanju pogajalske skupine se je konec februarja 2024 pridružilo tudi delo v pogajalski skupini plačnega stebra javnih uslužbencev v raziskovalni dejavnosti, izobraževanju in kulturi (plačne skupine D, G, H ter J in B v teh dejavnostih)

Na seji pogajalske skupine o prenovi plačnega sistema in odpravi nesorazmerij v osnovnih plačah, ki je bila dne 10. 5. 2024, je Vlada v uvodu predstavila, da se je prvotno razmerje med plačo javnih uslužbencev in direktorjev v škodo direktorjev porušilo. V obdobju od 2015-2022 so se plače javnih uslužbencev povišale za 29 %, v posameznih plačnih podskupinah tudi več kot 50 %, plače direktorjev pa za 19 %. Od 2018 dalje so se plače direktorjev zvišale za 6 %, plače javnih uslužbencev pa za 18 %, torej za trikrat več. Vedno več je javnih uslužbencev, ki s svojo osnovno plačo presegajo plačo direktorjev. Pri pripravi predloga uvrstitev delovnih mest direktorjev je Vlada upoštevala naslednja izhodišča:

- Osnovne plače direktorjev morajo biti višje od najvišje uvrščenega javnega uslužbenca, tej uvrstitvi se dodajo 4 plačni razredi (ekvivalent temu, da direktorji nimajo položajnega dodatka) in 1 plačni razred (na račun ostalih dodatkov),
- Razmerja med posameznimi javnimi zavodi (npr. v šolstvu, kulturi) ostajajo podobna, kot so
- v veljavnem sistemu,
- Uvrstitve ne presegajo uvrstitev generalnih direktorjev na ministrstvih (razen pri največjih, nacionalno pomembnih proračunskih uporabnikih),
- V novi plačni lestvici plače direktorjev niso tako zgoščene, razlike so večje kot do zdaj.

Ob upoštevanju predstavljenih izhodišč bi Vlada plače direktorjev oseb javnega prava, katerih ustanovitelj je država ali lokalna skupnost in jih pretežno financira državni proračun ali blagajna obveznega zdravstvenega zavarovanja, povišala od pribl. 25 % do pribl. 40 % oziroma od pribl.

800 EUR do pribl. 1500 EUR. Plače direktorjev oseb javnega prava v plačne razrede, katerih ustanovitelj in pretežni financer je lokalna skupnost oziroma proračun lokalne skupnosti, pa bi se po predlogu Vlade povišale za pribl. 20 % do pribl. 40 %. Uvrstitev direktorjev v plačne razrede se določa na podlagi meril, ki pa jih Vladna stran na tej seji ni predstavila. Predloge meril smo prejeli še v začetku oktobra.

Direktorjem oseb javnega prava, katerih ustanovitelj je država in jih pretežno financira državni proračun ali blagajna obveznega zdravstvenega zavarovanja, je Vlada pripravila predlog, da se plače povečajo od pribl. 16 % do pribl. 60 %, uvrstitev v plačne razrede pa je neposredna, brez uporabe meril.

Vladna stran je ob predstavitvi direktorskih plač tudi poudarila, da so predstavljeni dvigi plač direktorjev posledica prehoda na novo plačno lestvico in zaostajanja plač direktorjev za plačami ostalih javnih uslužbencev, zato naj bi bila dinamika odprave nesorazmerij pri plačah direktorjev v primerjavi z dinamiko vseh ostalih javnih uslužbencev počasnejša. Ta poudarek je zdaj del zakonske rešitve odprave plačnih nesorazmerij, ki se bo zaključila v letu 2028.

Pogajalski proces se je ustavil zgolj v času parlamentarnih počitnic, jeseni pa je postal vedno bolj intenziven. V tem času se je največ dogajalo na stebrnih pogajanjih, kjer smo lahko opazovali, da sindikati javnih uslužbencev zmanjšujejo vrzeli med osnovnimi plačami direktorjev in najvišje uvrščenimi javnimi uslužbenci, ki jih je Vlada predstavila meseca maja. V ta namen smo podali zahteve po dvigu plačnih razredov, kar nam je delno uspelo, pozornost pa smo posvetili tudi merilom za umeščanje direktorjev v plačne razrede, kjer nam je tudi uspelo narediti določene pozitivne premike.

Sindikat direktorjev v kulturi in umetnosti smo ustanovili, ker smo bili v preteklosti izločeni od odločitev, ki so pomembno vplivale na rušenje razmerij med plačami javnih uslužbencev in direktorjev. Z mojo predhodnico na predsedniški funkciji, gospo Nado Čibej, sva bila aktivno prisotna na vseh sedemindvajsetih stebrnih pogajanjih (letos jih je bilo skupaj 21), sodelovala sva na vseh sejah krovne pogajalske skupine, sodelovala sva na večini usklajevalnih sestankih sindikalne pogajalske skupine, ki jo vodi gospod Jakob Počivavšek, vseh formalnih in neformalnih srečanj s predstavniki ministrstva za javno upravo in kulturnega ministrstva pa sploh nismo beležili. Ob vsem navedenim lahko zaključim, da smo dosegli ključne cilje svojega delovanja: višje osnovne plače in ustrezno, dostojno razmerje plač v primerjavi z svojimi javnimi uslužbenci.

Če smo bili na začetku pogajalskega procesa nekoliko eksotični med preostalimi sindikati javnega sektorja, ki so nas v začetku nekoliko skeptično sprejemali, pa smo danes pomemben del pogajalskega procesa. Postali smo tudi podpisniki kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti. Prepričan sem, da moramo ohranjati reprezentativnost tudi za prihodnost, da se nam ne bo nekoč ponovno zgodilo leto 2018, ko smo ostali pozabljeni.

Celje, 22. 11. 2024

Predsednik SINKUL
Mag. Igor Podbrežnik

